

คุก Shawshank และ ความโชคดี

กฤษฎชัย อธรรมมณี

Lean and Productivity Consultant / Trainer

Kritchai.a@gmail.com

ปี 2024 Shawshank Redemption หนึ่งในดวงใจตลอดกาลของหลาย ๆ คน รวมถึงตัวผมเองด้วย กำลังจะมีอายุครบ 30 ปี

ผมเพิ่งได้มีโอกาสอ่านหนังสือ อันเป็นต้นฉบับของภาพยนตร์ โดยนักเขียนชื่อดัง Stephen King แก่นหลักของเรื่องราว คือ **'ความหวัง'**

ผมคิดถึงอีกคำหนึ่ง ที่เรามักจะใช้กันบ่อย ๆ คือ **'โชคดี'** ที่คิดว่ามีแง่มุม ให้นำมาเชื่อมโยงขยายความกันได้ครับ

ความโชคดี

หากทีมฟุตบอลหนึ่ง ถูกใบแดง เสียผู้เล่นไป 1 คน **ตลอดทั้งเกมเจียนอยู่เจียนไป** ถูกฝ่ายตรงข้ามโหมกระหน่ำ บุกยิงเข้าใส่หลายครั้ง แต่เจียดเสาประตูออกไปบ้าง ผู้รักษาประตูทำหน้าที่ป้องกันอย่างดีเยี่ยมได้บ้าง

เข้านาทีสุดท้ายของเกม มีโอกาสสวนกลับเพียงครั้งเดียว

เมื่อผู้รักษาประตูสามารถรับบอลจากฝ่ายตรงข้ามได้ ส่งยาวไปยังเพื่อนในทีม และการต่อบอลที่ยอดเยี่ยม ในที่สุดส่งลูกเข้าไป **ตุงกันตาข่าย** พลิกสถานการณ์จากที่เป็นรองทั้งเกม กลายเป็นผู้ชนะในเกมครั้งนี้

ผู้ชมไม่น้อยคงเรียกชัยชนะ ในเกมการแข่งขันครั้งนี้ว่า **โชคดีอย่างยิ่ง**

เมื่อพูดคำว่าโชคดี โดยทั่วไปมักคิดถึง **สิ่งภายนอก** ที่เข้ามาหาเรา แต่สิ่งที่ชวนคิดต่อคือ มีเพียงปัจจัยภายนอกเท่านั้นหรือไม่? เพราะในความเป็นจริงเราจะไม่สามารถ **คว้าฉวยโอกาส** นั้นไว้ได้เลย หากเราไม่มีความสามารถที่เพียงพอ

ดังนั้นมีคำกล่าวว่า โชคดีจะเกิดขึ้นได้จาก 2 องค์ประกอบ คือ หนึ่ง **'โอกาส'** และ สอง **'การเตรียมพร้อม'** โดยโอกาสคือ ปัจจัยภายนอก การเตรียมพร้อมคือปัจจัยภายใน

โอกาสที่เป็นปัจจัยภายนอก มิใช่แค่การอยู่นิ่งเฉย รอโอกาสวิ่งเข้ามาหา เราสามารถ **แสวงหา** หรือกระทั่ง **เป็นผู้สร้าง** โอกาสนั้นให้เกิดขึ้นได้ด้วย

ผลของชัยชนะในเกม เริ่มต้นจาก **ทีมเวิร์ค** ที่ช่วยกันตั้งรับอย่างเหนียวแน่น นี่ย่อมไม่ใช่เรื่องฟ้าบันดาล แต่มาจากวินัยผู้เล่นที่ช่วยกันปิดช่องโหว่จากการถูกโจมตี

เกมสวนกล้วยที่ยอดเยี่ยมคือ **การสร้างสรรคโอกาส** เกมบุกให้เกิดขึ้น และเมื่อโอกาสมาถึง ก็มีความสามารถเปลี่ยนเป็นประตูได้ทันที นี่คือฝีมือของทีม

ต่อให้มีโอกาสวิ่งเข้ามาหามากมาย แต่ถ้าไม่มี **การเตรียมพร้อม** ไม่มีความสามารถที่จะคว้าคว้าไว้ โอกาสเหล่านั้นก็คงจะหลุดลอยไปในที่สุด

ในการทำงาน เราสามารถนำแนวคิดของโอกาส ไปใช้กับการมองปัญหา อุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น ด้วยมุมมองเชิงบวกว่า ปัญหาคือ **โอกาสแห่งการปรับปรุงพัฒนา** ต่อไป

ความหวัง สร้างโชค

Shawshank Redemption ใช้ชื่อภาษาไทยว่า **ชอว์แซงค์ มิตรภาพ ความหวัง ความรุนแรง** ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัลออสการ์ถึง 7 รางวัล แต่โชคร้ายไม่ได้รางวัลอะไรติดมือ

หนังสร้างจากนิยายขนาดสั้น ที่อยู่ในหนังสือชื่อ **เรื่องเล่าต่างฤดู (Different Seasons)** ประกอบด้วย 4 เรื่องราว แทนฤดูกาลทั้งสิ้น

เรื่อง Shawshank นี้ แทนฤดูใบไม้ผลิ มีคำอธิบายเสริมในชื่อเรื่องว่า **ความหวังผลิบานนิรันดร์ (Hope Springs Eternal)**

เรื่องราวของตัวเอง ที่ถูกตัดสินกลายเป็นนักโทษ ด้วยความผิดที่ตนเองไม่ได้ก่อ ใช้ชีวิตในคุก **ด้วยสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย** คำว่า สิทธิมนุษยชน ไม่มีในคุกแห่งนี้

แก่นของเนื้อหาคือ **'ความหวัง'** ที่กลายเป็น โอกาส และความโชคดี ในเวลาต่อมา

เรื่องราวหนึ่งคือ **การเกิดห้องสมุด** โดยพระเอกได้เข้าไปมีบทบาทดูแล ด้วยสภาพที่ย่ำแย่ไม่มีใครให้ความสนใจ

สิ่งที่เริ่มต้นทำคือการวางกล่องรับ **ข้อเสนอแนะ** เพื่อรับทราบความต้องการ แต่กลับได้รับข้อความอย่างเช่น “ขอหนังสือไปเยอะ ๆ” หรือ “ขอคู่มือแหกคุกง่าย ๆ” นำมาซึ่งคำสบประมาทว่า **นี่คือความพยายามที่สูญเปล่า**

แต่แทนที่จะสนใจกับ **สิ่งรบกวน** เหล่านี้ พระเอกนำเรื่องแรงกำลังที่มี มาใส่ใจดำเนินการกับข้อเสนอที่สร้างสรรค์

เขาเริ่มทดลอง **เขียนจดหมาย** หาสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อขอสนับสนุนหนังสือราคาพิเศษ ตามงบประมาณที่มีอยู่จำกัด รวมถึงเขียนจดหมายหาวุฒิสมาชิกรัฐ เพื่อขอทุนพัฒนาห้องสมุด

เมื่อไม่มีการตอบสนองใดเกิดขึ้น **เขายังคงมุ่งมั่น** ไม่ลดละความพยายาม เขียนจดหมายซ้ำ ๆ ต่อเนื่องทุกสัปดาห์ ผ่านไป 2 ปี ได้รับบฯ เพิ่มเติมน้อยนิด และหนังสือเก่าจำนวนหนึ่ง

แทนที่จะหมดกำลังใจ **ความพยายามถูกใส่เพิ่มขึ้น 2 เท่า** ด้วยการส่งจดหมายสัปดาห์ละ 2 ครั้ง จนในที่สุด สภามีมติให้เงินสนับสนุน กลายเป็นห้องสมุดเรือนจำที่ดีที่สุดในพื้นที่แถบนั้น ในเวลาต่อมา

ยังมีเรื่องราวอีกหลายอย่างในเรื่อง ที่จะทำให้ ผู้ชม/ผู้อ่านตระหนักได้ถึง **ศักยภาพของมนุษย์** ที่ไม่มีขีดจำกัด และนำพาความหวังไปสู่ความจริง

เราจะเรียกสิ่งนี้เป็น **ความโชคดีของต้นหน่อดอกไม้** ที่ผ่านฤดูอันหนาวเหน็บ จนสามารถผลิดอกออกผล ในฤดูใบไม้ผลิได้หรือไม่ ?

มีอีกคำหนึ่งที่มีการกล่าวถึงในปัจจุบัน ด้วยความหมายใกล้เคียงกันคือ **Growth Mindset**

ความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ ความสามารถ **ในการเจริญเติบโตพัฒนา** ปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ด้วยการเรียนรู้ และ ความพยายาม

ความโชคดี ของพระเอกในคุก Shawshank เกิดจากการสร้างโอกาส และ การเตรียมความพร้อมรับโอกาสนั้น จากมุมมองเชิงบวกต่อโลกด้วย **ความหวัง** และ **ทุ่มเทเพื่อเป้าหมาย** โดยไม่ยอมแพ้ครับ

